

Seat No. _____

HAO-1901180101051501
B. A. (Sem.-V) (CBCS)
(W.E.F. 2019) Examination
June - 2023
History : Paper-15
(Historical Methods) (Core)
(New Course) (First Option)

Time : 2½ Hours / Total Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1	ઈતિહાસનો અર્થ સમજાવી તેના અભ્યાસનું મહત્ત્વ ચર્ચો.	14
	અથવા	
1	ઈતિહાસ કલા છે કે વિજ્ઞાન તેની ચર્ચા કરો.	14
2	ઈતિહાસના પ્રકારો જણાવી તેની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવો.	14
	અથવા	
2	ઈતિહાસના સહાયકશાસ્ત્ર તરીકે પુરાતત્ત્વ, સિક્કાશાસ્ત્ર, રાજ્યશાસ્ત્ર અને ભૂગોળની ચર્ચા કરો.	14
3	ઈતિહાસના સાધનોનું વર્ગીકરણ કરી તેનું તુલનાત્મક મહત્ત્વ વર્ણવો.	14
	અથવા	
3	ઈતિહાસના સાધનોની આધારભૂતતા અને વિશ્વાસનિયતા નક્કી કરવા માટેના મહત્ત્વના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો.	14
4	પાદનોંધના ઉપયોગ અને મહત્ત્વની ચર્ચા કરો.	14
	અથવા	
4	ઈતિહાસના પુનઃલેખનની જરૂરિયાત સમજાવો.	14
5	ટૂંકનોંધ લખો:	14
	(1) ઈતિહાસનું સ્વરૂપ	
	(2) ઈતિહાસનો સમાજશાસ્ત્ર સાથે સંબંધ	
	(3) ઈતિહાસના આધાર સાધનોમાં થતી બનાવટ	
	(4) ઈતિહાસમાં કારણવાદનો સિદ્ધાંત.	

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry equal marks.

- 1 Explain the meaning of history and discuss the significance of its study. 14

OR

- 1 Discuss history is art or science. 14
- 2 State the types of history and describe its characteristics. 14

OR

- 2 Discuss the history and its relation with other disciplines Archaeology, Numismatic, Political Science and Geography. 14
- 3 Describe the classification and comparative importance of the sources of history. 14

OR

- 3 Discuss the important points for deciding authenticity and credibility of the sources of history. 14
- 4 Discuss the uses and importance of the footnotes. 14

OR

- 4 Explain the necessity of rewriting history. 14
- 5 Write short notes: (any **two**) 14
- (1) Nature of history
  - (2) Relation between history and sociology
  - (3) Forgery in the sources of history
  - (4) The theory of causation in history.
